

TREND RAPPORT

10 DECEMBER 2010

HET BOEK, HET WEB EN VERDER

REDACTIONEEL

Wat gebeurt er in de wereld van het boek, het web, internet, nieuwe media en alle nieuwe toepassingen en wat doen de bibliotheken ermee?

Weer even terug naar het begin van deze serie Trendrapporten, drie en een half jaar geleden. We hadden nog maar net gehoord van web 2.0, youtube, widgets, the long tail, en twitter was net geboren. En alle geweldige apparaten, zoals e-bookreaders, smartphones, i-pads, touchables, die sindsdien ontwikkeld zijn met alle applicaties erbij? Nog nauwelijks van gehoord of in de kinderschoenen. Het is snel gegaan. Maar wij ontwikkelen aardig mee, er is aan het concept bibliotheek heel wat gesleuteld die afgelopen jaren. We zijn een belangrijkere rol gaan spelen, waarvan het verschuiven van uitleencijfers naar bezoekerscijfers niet de minste is. We kijken meer naar wat deze digitale wereld te bieden heeft en we hebben er wat mee gedaan, we kijken naar elkaar en delen kennis en

ervaringen en nemen zaken over die we in onze eigen situatie kunnen toepassen. We vragen de klant wat hij wil en lopen er op vooruit dankzij allerlei marktonderzoeken. Verwacht de klant dat eigenlijk wel van ons? Nog steeds is ons imago dat van: daar kun je boeken lenen. Maar de vorm waarin die boeken geleverd worden is al veel breder geworden en wij zoeken nog steeds naar de beste manieren om ze toegankelijk en aantrekkelijk aan te bieden. Onze bibliotheken zijn aangename open plekken geworden, eigenlijk een soort lang-verblijf-winkels waar mensen graag in vertoeven, al dan niet als lid, omdat ze zich er veilig en welkom voelen, je kunt er zitten zonder dat iemand iets vraagt en een lekker bakje drinken voor bijna niets. We hebben klanten geleerd om media zelf te zoeken en aan te vragen, ze zelf uit te lenen en in te leveren, zonder hulp van personeel dat er wel is als je ze nodig hebt. We werken met boekencarrouzels op onze websites en

houden klanten op de hoogte van wat er in de bieb gebeurt via digitale nieuwsbrieven, laten klanten zelf hun lievelingsboek beoordelen, recenseren en taggen. Ook zijn we socialere instellingen geworden, doordat we met allerlei andere organisaties samenwerken en zorgen dat ze zich kunnen presenteren, exposeren kunst en verzorgen lezingen en discussies, soms zelfs inclusief diner. Onze catalogi zijn brede zoekmachines geworden, als klanten het eenmaal ontdekt hebben zijn ze er opgetogen over. Wat kunnen we nog meer doen? Gewoon doorgaan, op de hoogte blijven, landelijke en zelfs wereldwijde catalogi ontsluiten en die aanbieden via apps op smartphones, kortom laten zien waar we zijn en wat we te bieden hebben op een bijdetijdse manier. En die boeken.... die blijven nog wel even.

**De redactie, Kenniscentrum,
Bibliotheekservice Fryslân**

GAME CONCEPT

De Openbare Bibliotheek Deventer vroeg Fabrique om een experimentele educatieve 'urban game' te ontwikkelen op basis van mobiele augmented reality (AR). Het hele project is een pilot, met als doel om te leren hoe deze techniek jongeren op een speelse en informatieve manier iets kan leren over toekomst, heden en verleden van Deventer. Secundair doel is de positie van de bibliotheek bij deze doelgroep als informatie-/kenniscentrum te versterken. Deze game is een moderne variant van de aloude speurtocht. Teams van scholieren rennen door de stad met een smartphone waarmee ze op bepaalde plekken 3D objecten, beeld of video kunnen bekijken. Vragen en opdrachten over verleden, heden en toekomst van een plek leveren "munten" op (de stad Deventer sloeg vroeger haar eigen munten). Voor de antwoorden is hulp nodig van een deel van het team dat in de Bibliotheek zit en de collectie en internet kan doorzoeken. Hoewel Layar nog weinig ruimte voor interactie binnen de applicatie biedt, is het een geweldig platform waarmee

je snel informatie aan fysieke plekken kan koppelen. Augmented reality middels 3D modellen biedt een verrassende ervaring en die beleving van een gebouw van vroeger beklijft meer dan een beschrijving of beeld.

(blog.fabrique.nl/2010/09/een-educatieve-expeditie-in-deventer-met-layar)

CENTRE POMPIDOU HOOPT TIENERS TE TREKKEN MET NFC

Als onderdeel van een Frans nationaal project om Near Field Communication (NFC) in handen te geven van de consument, zet het Centre Pompidou een pilot op met mobiele telefoonsystemen, bekend als Smart Muse.

Het doel is jonge bezoekers aan te trekken voor hun Teen Gallery. De opening is gepland voor oktober 2010, en tot dan zal het management bekijken hoe ze gebruik kunnen maken van RFID gestuurde mobiele telefoons om jongeren te bereiken via de media die ze het meest gebruiken, zoals Facebook en MySpace. Zo wil het museum jonge bezoekers stimuleren interactief te zijn en kunstwerken te delen met hun vrienden.

(Bron: artikel in VIVA17 2010 van Hadjar)

LAYAR LANCEERT EIGEN ZOEKMACHINE

Informatielagen worden beter vindbaar met Layar Stream. Layar introduceert binnenkort een eigen zoekmachine. Layar is een browser voor augmented reality voor de mobiele telefoon. De browser toont informatie over fysieke objecten waar de gebruiker zijn of haar telefoon op richt, zoals huizen. De zoekmachine zal Layar Stream heten en beschikbare content in de buurt van de gebruiker tonen zonder dat deze zijn camera op een object hoeft te richten. Layar, dat is ontwikkeld door drie Nederlanders, heeft

wereldwijd 1,6 miljoen gebruikers. Binnen Layar zijn ongeveer 600 lagen met informatie beschikbaar. Het programma toont deze dagelijks 1,2 miljoen keer. Via Layar Stream kunnen gebruikers zoeken op trefwoord, categorie en afstand. De zoekmachine laat ook zien of layers 3D-objecten, foto's, video of audio bevatten.

(Bron: www.informatieprofessional.nl/nieuws/7923-layar-lanceert-eigen-zoekmachine.html
bibliotheek20.ning.com/profiles/blogs/layar-experiment-2-de-openbare?xg_source=msg_mes_network)

INTERNET MAAKT ONS DOMMER

Nicholas Carr stelt in zijn nieuwe boek "The Shallows; what the internet is doing to our brain", dat ons zorgvuldig opgebouwde intellectuele leven en onze geest onder druk staat omdat we meer belang zijn gaan hechten aan snelle informatievergarings en efficiënte communicatie. Van aandachtig lezen schakelen we over naar power browsing. Hij somt een veelheid aan wetenschappelijk onderzoek op waaruit blijkt dat internetgebruik inderdaad iets met onze hersenen doet; overlaad je je werkgeheugen, dan pikt je lange termijn geheugen niets meer op. Wel zou computergebruik, vooral het gamen, de snelheid vergroten waarmee we onze visuele focus verplaatsen, maar laten we eerlijk zijn dat is een nogal primitieve vaardigheid, iets dat we delen met eekhoorns.

Carr gaat nog een stapje verder: ons vermogen tot diep nadenken, zelfs onze emoties zouden worden afgevlakt, zoals empathie en medelijden. Deze leunen namelijk op langzame processen. Zo worden wij oppervlakkiger, niet alleen als individu maar ook als maatschappij.

(<http://www.depers.nl/economie/503188/Internet-maakt-ons-dommer.html>. Vrijdag 20 augustus 2010.)

IS HET WERELDWIJDE WEB DOOD?

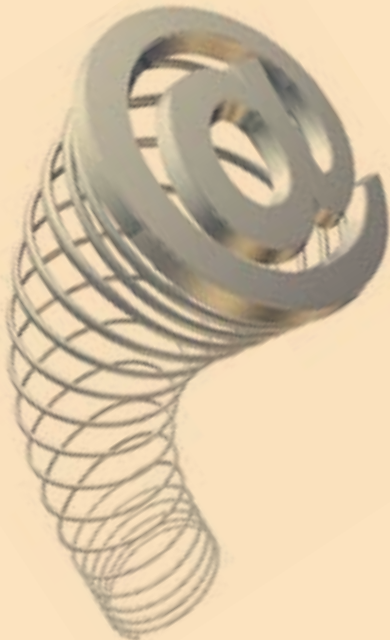
Sinds de opkomst van het iPhone-model als mobiele computer is een nieuwe revolutie gaande op het internet. De toekomst-na-het-web? We zijn er al in beland, stelt Chris Anderson in het artikel 'The Web is Dead. Long Live the Internet' uit het septembernummer van het Amerikaanse blad Wired, waarvan een vertaalde versie is te lezen in nrc.next van woensdag 8 september. Niet Het Web is het hoogtepunt van de digitale revolutie, maar het internet. Het web blijkt maar één van de vele toepassingen van het internet. Het internet en het wereldwijde web hebben we altijd door elkaar gehaald, maar het verschil is cruciaal, zegt Anderson. Een van de belangrijkste verschuivingen van de afgelopen paar jaar is die van het open web naar semi-gesloten omgevingen. Die gebruiken wel het internet als transportmiddel, maar geen browser om de informatie weer te geven. Het lijkt misschien niet zo belangrijk of je met een browser of een app het internet op gaat, maar juist dát maakt het verschil tussen internet als vrijplaats of als commerciële markt. Consumenten kiezen voor de handigheid van mobiele apparaten en apps en zien af van de browser. Ze gebruiken het net, maar niet het web. Zodra het internet de broekzak inging, veranderde de aard van het internet.

(Bron: IK Magazine 9-9-2010)

http://www.wired.com/magazine/2010/08/ff_webrip/

<http://www.nrcnext.nl/blog/2010/09/08/web/>

<http://www.bright.nl/wired-het-web-dood>

HET SEMANTISCHE WEB IN BEGRIJPelijke TAAL

Het semantisch web... Wat is dat nu weer? Je hoort en leest er steeds meer over. Internetbedrijven, wetenschappers, overheden... iedereen lijkt er druk mee maar wat is het semantisch web in begrijpelijke taal? Semantisch wil zoveel zeggen als "de betekenis lerend". Het semantisch web zou je grofweg kunnen definiëren als een web van verbanden. Verbanden gelegd tussen informatie op het internet, waardoor nieuwe inzichten kunnen ontstaan. Voor een mens is het eenvoudig verbanden te leggen en tot conclusies te komen. Voor een computer is dit echter niet zo eenvoudig en al helemaal niet als begrippen los van

elkaar op verschillende plekken staan. Tenzij we speciaal een computer wat extra informatie zouden kunnen geven. En daarvoor zijn zogenoemde 'rich snippets' en 'microformats' bedacht. Het zijn stukjes broncode die informatie omschrijven of juist verrijken door de informatie aan andere gerelateerde informatie te koppelen. Hoe meer webbouwers gebruik zullen maken van snippets en microformats en niet alleen links plaatsen, maar ook verbanden verklaren, hoe groter het semantisch web wordt.

(yocter.com/social-media-blog/2010/07/wat-is-het-semantisch-web-het-in-semantisch-web-in-begrijpelijke-taal)

CLOUD COMPUTING

Cloud Computing is een manier van met computersystemen omgaan, waarbij flexibele IT vaardigheden op maat worden geleverd als dienst aan externe klanten, gebruik makend van internettechnologie.

Kortom: web gebaseerde applicaties met gedeelde data en diensten.

De "cloud" staat voor het internet en de delen en acties van de applicatie die niet op de machine van de gebruiker plaats vinden. Dit concept is gemaakt om de afnemer niet meer te verplichten zelf uitgebreide kennis of controle in huis te hebben over de technologie die gebruikt wordt.

Cloud Computing beoogt vooral hogere algemene efficiëntie van software.

Cloud Computing wordt in 3 categorieën verdeeld: Infrastructure as a Service (IaaS), Platform as a Service (PaaS) en Software as a Service (SaaS). Hierbij heeft men bij IaaS het meeste vrijheid en bij SaaS het minste.

Recht evenredig heeft men dan ook meer onderhoud en kennis nodig bij IaaS. Bij cloud computing zijn de gebruikers geen eigenaar van de software die ze gebruiken. Ze betalen dus enkel voor de diensten die ze afnemen. Hierdoor kan men grote kosten besparen op de aankoop van software en hardware.

(www.linkedin.com/groups?home=&gid=2568541&trk=anet_ug_hm en www.europeancloudcomputing.nl 9-12-2009) www.nvbcongressen.nl/share/files/101_527486/Annette%20Dortmund.pdf

TRENDRAPPORT

BUITENBETER

De BuitenBeter app stelt burgers in Eindhoven in staat om lokale problemen te rapporteren middels iPhone. Zodra men iets in de gaten heeft dat gerepareerd moet worden of illegaal gedumpt is, kunnen bewoners de app gebruiken om een foto te nemen, er één te selecteren en de klacht direct naar de gemeente te sturen. Een combinatie van GPS en kaarten stelt de bewoner in staat de exacte locatie van het probleem vast te leggen, zodat de gemeenteambtenaren alle informatie die ze nodig hebben om het probleem op te lossen kunnen identificeren.

trendwatching.com/trends/innovationinsanity/index.2.php

WAAR BOEKEN GEBOREN WORDEN

TenPages.com is een online platform waarop talentvolle schrijvers vanaf de eerste, vers geschreven pagina's ontdekt en gesteund worden door aandeelhouders. Het gaat om minstens tien pagina's van een manuscript die goed genoeg moeten zijn om een lezer te overtuigen van de potentie van de schrijver. Een talentvolle schrijver krijgt dankzij de aandeelhouders de kans om zijn of haar manuscript uitgegeven te zien. De rol die TenPages.com daarin speelt is het aanbieden van een platform waarop dat gebeurt. Dit platform bestaat natuurlijk uit de schrijvers en aandeelhouders, maar steunt ook op de motivatie en expertise van

medewerkers, investeerders en adviseurs. Als je TenPages-deelnemer bent geworden, kun je aandelen in een manuscript (ver)kopen. Deze aandelen kosten €5,- per stuk. Wanneer er 2.000 aandelen van een manuscript zijn verkocht, kan het manuscript worden voltooid en uitgegeven door een gerenommeerde uitgeverij.

(Trendwatching.com)

TenPages.com
*where books are born

GEKLEURDE EBOOK-READER VOOR KINDEREN

The Story Book in Color laat kinderen genieten van een variëteit aan geïllustreerde luisterboeken zonder het risico afgeleid te worden door een internetverbinding. Met een boekachtige vorm met inbegrip van een cover die teruggevouwen kan worden, komt Story-cover met 20 ingebouwde,

voorgeladen verhalen zowel voorgelezen als geïllustreerd. Voorlopig alleen nog beschikbaar in het Engels, Chinees, Duits en Russisch.

Meer over gekleurde e-bookreaders op:
springwise.com/media_publishing/ebookincolor

TAFEL LAADT MOBIELTJE DRAADLOOS OP

Powerkiss technologie bestaat uit twee delen: een oplader geïntegreerd in het meubel en een ontvanger die in het elektronische apparaat geplugged kan worden. Om een telefoon op te laden hoeft men slechts de kleine ontvanger aan de telefoon te koppelen en het op het aangepaste meubelstuk te leggen. De powerkiss oplaadeenheden zijn al in een vergadertafel en een koffietafel van de Finse firma Martela geïnstalleerd; de technologie is ook beschikbaar voor algemeen gebruik in Cafe Alvar A en de Via Lounge op Helsinki Vantaa Airport. Hoewel tot voor kort beperkt tot mobiele telefoons, zullen laptops en andere apparaten uiteindelijk ook opgeladen kunnen worden.

(<http://www.powerkiss.fi>)

ESPRESSO BOOK MACHINE IN AMSTERDAMSE KOFFIEWINKEL

The American Book Center in Amsterdam plaatst als eerste Europese winkel een Espresso Book Machine in zijn zaak aan het Spui. De Espresso Book Machine is een moderne boekpers, die on demand van digitale boeken een papieren exemplaar drukt. De machine drukt en bindt een boek van driehonderd pagina's binnen vier minuten. American Book Center wil de drukpers vooral gebruiken voor boeken die niet meer in druk zijn, maar het apparaat kan ook gebruikt worden door schrijvers die een boek in eigen beheer willen uitgeven en studenten die een boek willen laten maken van hun scriptie of collegedictaten. Uitvinder Epstein zegt te geloven dat deze machine de toekomst is voor de uitgeversbranche. Hij noemt ook de grote voordelen voor kleinere taalculturen als de Hispanics in de Verenigde Staten, waarbij wij aan het Fries kunnen denken.

On Demand Books werkt zelf aan een ontwikkelingsproject, gericht op het Sahara gebied dat een grote culturele achterstand heeft. Zo staan er in de bibliotheek van Alexandrië al drie Book Machines. Er staan inmiddels bookmachines op tientallen locaties in de wereld vooral in bibliotheken en universiteiten.

(InformatieProfessional 7-8-2010 en
www.leeuwardercourant.nl/nieuws/cultregio)

